

Kutatásiadat-kezelési tréning 2.

2025. szeptember 4.

Polgár Klaudia, Kiss Gábor

- Kulcsfogalmak a kutatási adatok megosztásához
- Nyílt és/vagy FAIR adatok?
- Mi változott? – Kutatási adatokkal kapcsolatos elvárások napjainkban
- Adatrepozitóriumok

Nyílt hozzáférésű adatok

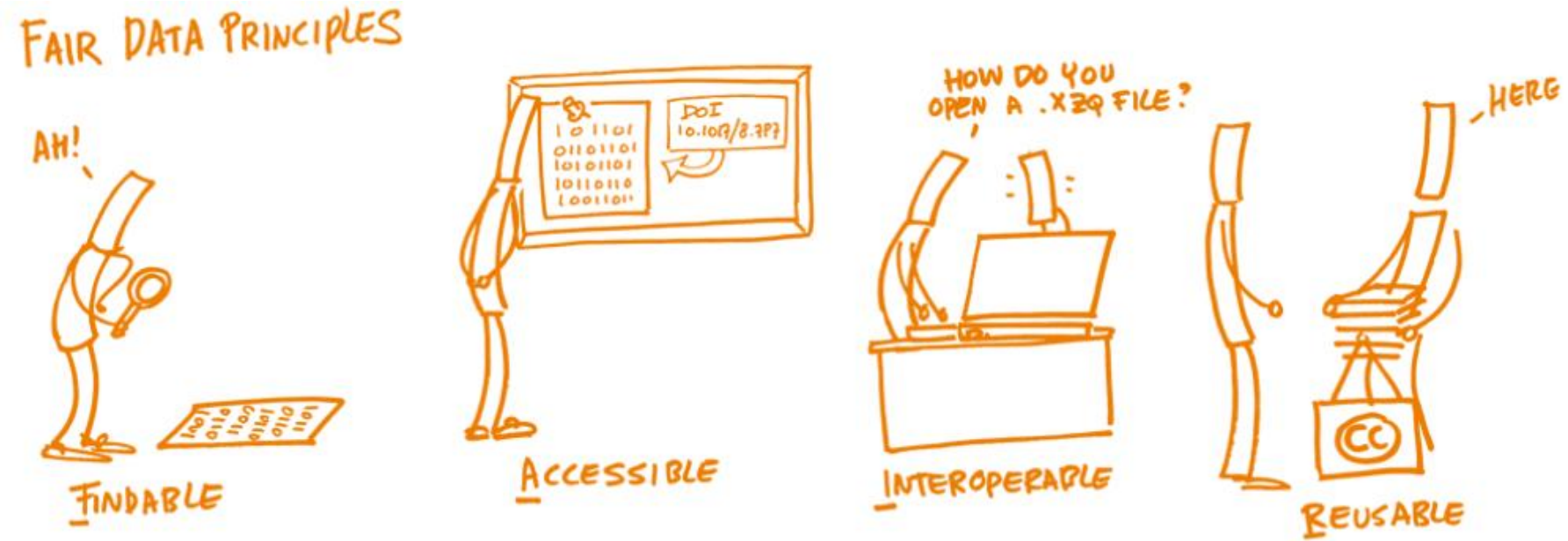
„A nyílt hozzáférésű kutatási adatok célja, hogy a kutatók által generált tudományos adatok mindenki számára szabadon elérhető legyenek a lehető legkevesebb szerzői jogi, szabadalmi és egyéb ellenőrzési mechanizmusok korlátozásai nélkül, s az adatokat akár a létrehozók, akár más kutatók is újra felhasználhassák.”

Kutatási adatok

„A kutatási adatok a tudományos közösség által létrehozott, rögzített, elfogadott és megőrzött tényadatok, amelyek a kutatási eredmények hitelességét támasztják alá. Létrejöhetnek megfigyelések, kísérletek, szimulációk eredményeképpen – egy konkrét kutatás számára előállítva – vagy korábban gyűjtött adatok összegyűjtésével, válogatásával, feldolgozásával.”

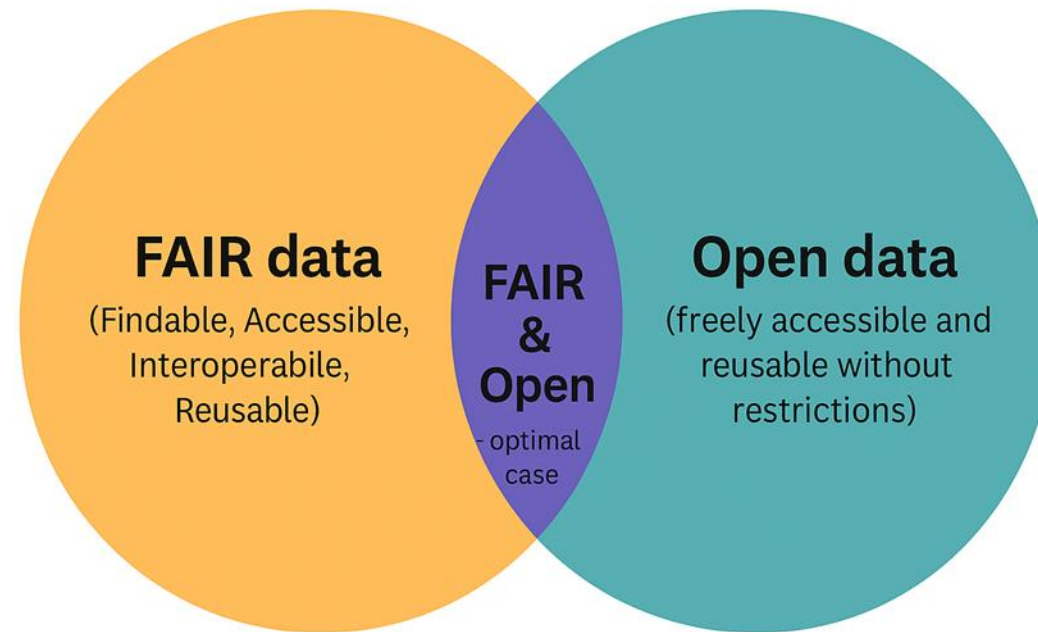
Kutatási adat típusai:

- Megfigyelésen alapuló adatok
- Kísérlet során létrehozott adatok
- Szimulációs eljárások során keletkezett adatok
- Meglévő adatforrásokat felhasználó adatok

FAIR-elvek

„As open as possible, as closed as necessary,,

Nyílt és/vagy FAIR adatok?

Az adatok akkor válnak hasznosabbá és értékesebbé, ha FAIR-elveket követnek.
Az adatok lehetnek FAIR-ek, nyíltak, mindkettő, vagy egyik sem.

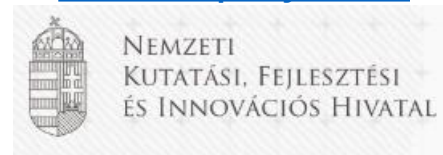
A reprodukálhatóság szolgálatában

Pályázati kritériumok

Horizon Europe

NKFIH projektek

- Nyílt hozzáférés a lektorált tudományos publikációkhoz.
- A kutatási adatok kezelése a FAIR-elveknek megfelelően (adatkezelési tervek és nyílt hozzáférés a kutatási adatokhoz).
- Információ a kutatási eredményekről/eszközökről/műszerekről, amelyek szükségesek az érvényesítéshez/újrafelhasználáshoz.

A reprodukálhatóság szolgálatában

Kezdetek

- Napjainkban is léteznek adatok megosztására szakosodott folyóiratok.
- A közlésre szánt nagy mennyiségű adat egy folyóiraban kezelhetetlen a terjedelmi megkötések okán.
- Az olvashatóság és a költséghatékonyság biztosítása érdekében kiegészítő sorozatokat (Supplement Series) hoztak létre az adatok közzétételére.
- Az adatok ebben a formában azonban nem minden esetben elérhetőek.
- Adatok repozitóriumi elhelyezése.

A reprodukálhatóság szolgálatában

Miért nem Supplementary?

- Nem mindig kapcsolódik kutatási cikkhez.
- A kiegészítő anyagok nem frissíthetők.
- A kiegészítő anyagok fizetős tartalom mögött lehetnek.
- Nem minden fájlformátum/méret engedélyezett minden esetben.
- Nem rendelkeznek egyedi, állandó azonosítóval (DOI).

De! „data are available upon request”

A reprodukálhatóság szolgálatában

Miért nem Supplementary?

Digital Object Identifier (DOI)

- Egyedi állandó dokumentumazonosító
- DOI azonosító alkalmazása a kutatási adatok hosszútávú megőrzését is segíti.
- Megkönnyíti a eredményeket alátámasztó adatokra történő hivatkozást, valamint a hivatkozások gyűjtését.

[https://doi.org/ 10.1016/j.anbehav.2023.03.001](https://doi.org/10.1016/j.anbehav.2023.03.001)

Adatcsomag: <https://doi.org/10.5061/dryad.fttdz08xk>

Folyóiratcikk: <https://doi.org/10.1016/j.anbehav.2023.03.001>

Data Availability

The data set used for this study is available at <https://doi.org/10.5061/dryad.fttdz08xk>.

About | P

Data from: Proximity to human settlements can reduce vigilance, but increase alarm call responses in African antelopes

D'Ammando, Giacomo ¹

Author affiliations ▼

Published Aug 27, 2025 on Dryad. <https://doi.org/10.5061/dryad.fttdz08xk>

Data files

▲ Aug 27, 2025 version files	12.06 KB
📄 Human_Impact_Antelope_Antipredator_Behaviour_Playback_Experiments_-_Playback_Experiments.csv	7.64 KB
🔗 Preview	
📄 Human_Impact_Antelope_Antipredator_Behaviour_Vigilance_Observations_-_Sheet1.csv	1.82 KB
🔗 Preview	
📄 README.md	2.61 KB

📄 Download full dataset

A reprodukálhatóság szolgálatában

Folyóiratok elvárásai

...hogyan fejlődött a Springer Nature adatmegosztási politikája...

Type 1	Data sharing and data citation is encouraged
Type 2	Data sharing and evidence of data sharing encouraged

Forrás: saját szerkesztés. 2024. 08. 24.

Legacy data policy types

All Springer Nature journals are moving to a policy that requires data availability statements for primary research articles. This is already in place for BMC, Nature and SpringerOpen titles and is being progressively adopted by Springer and Palgrave Macmillan journals.

While the implementation is underway, certain Springer and Palgrave Macmillan journals will retain the older data policy types, as outlined below. The specific data policy of each journal is stated in the submission guidance. 'Type 3' is equivalent to our [new, standardised data policy](#).

Our legacy data policies

Policy Type	Policy summary
Type 1	Data sharing and data citation is encouraged
Type 2	Data sharing and evidence of data sharing encouraged
Type 3	Data sharing encouraged and statements of data availability required
Type 4	Data sharing, evidence of data sharing and peer review of data required

A reprodukálhatóság szolgálatában

Folyóiratok elvárásai

A folyóirat által kért adattípusok

Research data policy

- Data availability statements
- Data repository guidance
- Sensitive data
- Data policy FAQs
- Research data helpdesk

Mandated data types

For the following data types submission to a community-endorsed, public repository is mandatory. Persistent identifiers (DOIs and accession numbers) assigned to the data by the repository must be appropriately cited and referenced in the published article.

Data types

- DNA sequence data*
- RNA sequence data*
- Genome assembly data*

Protein sequence data

Proteomics data

Genetic variation data

Functional genomics data

Macromolecular structure data

Gene expression data

Crystallographic data for small molecules

Repository options

Any INSDC member repository / Genome Sequence Archive (GSA)

Uniprot

Any Proteomexchange member repository

dbSNP (human variations less than 50bp)

dbVar (human variations greater than 50bp)

European Variation Archive (EVA) (all species)

Genome Sequence Archive for Human (human variation)

dbGAP

CLINVAR

The European Genome-phenome Archive (EGA)

Worldwide Protein Data Bank (wwPDB)

Biological Magnetic Resonance Data Bank (BMRB)

Electron Microscopy Data Bank (EMDB)

Gene Expression Omnibus (GEO)

ArrayExpress

Cambridge Structural Database (CSD/CCDC)

Crystallography Open Database (COD)

*Novel DNA sequence, novel RNA sequence, and novel genome assembly data must be deposited to repositories that are part of the International Nucleotide Sequence Collaboration (INSDC), or those which are working towards INSDC inclusion (as listed in the table), unless there are privacy or ethics restrictions that prevent open sharing of such data. Novel DNA sequence, novel RNA sequence, and novel genome assembly data may in addition be deposited to any other repository (including regional or national repositories) as required.

Hosszú távú fenntarthatóságra és hozzáférhetőségre legalkalmasabb fájlformátumok

- Gyakran használtak.
- Nyílt specifikációval rendelkeznek.
- Függetlenek adott szoftvertől, fejlesztőtől vagy szolgáltatótól.

Type	Preferred format(s)	Non-preferred format(s)
Text documents	• PDF/A (.pdf) • ODT (.odt)	• Microsoft Word (.doc) • Office Open XML (.docx) • Rich Text File (.rtf) • PDF other than PDF/A (.pdf)
Plain text	• Unicode text (.txt)	• Non-Unicode text (.txt)
Markup language	• XML (.xml) • HTML (.html) • Related files: .css, .xslt, .js, .es • Markdown (.md)	• SGML (.sgml)
Programming languages	• MATLAB • NetCDF • Text-Fabric • Python	
Spreadsheets	• ODS (.ods) • CSV (.csv)	• Microsoft Excel (.xls) • Office Open XML Workbook (.xlsx) • PDF/A (.pdf)

Adatrepozitórium

„ Az adatrepozitóriumok olyan adatbázisok, amelyek alkalmasak a kutatás során keletkezett adatok hosszú távú megőrzésére, kereshetőségére és hozzáférhetővé tételére. ”

Az adatrepozitórium kiválasztásának főbb szempontjai:

- Elérhetőség és azonosíthatóság
- Megbízhatóság és megfelelőség
- Használhatóság és átláthatóság
- Célközönség és hozzáférés

Search...

Search

Filter

Subjects

Humanities and Social Sciences (1314)

Humanities (394)

Ancient Cultures (82)

Prehistory and World Archaeology (9)

Greek and Latin Philology (2)

Ancient History (8)

Classical, Roman, Christian and Islamic Archaeology (23)

Egyptology and Ancient Near Eastern Studies (9)

History (138)

Medieval History (13)

Early Modern History (11)

Modern and Contemporary History (24)

History of Science (11)

Art History, Music, Theatre and Media Studies (95)

Art History (26)

Musicology (22)

Theatre and Media Studies (9)

Linguistics (129)

General and Comparative Linguistics, Experimental Linguistics, Typology, Non-European Languages (19)

Individual Linguistics, Historical Linguistics (5)

Literary Studies (45)

German Medieval Studies (Medieval German Literature) (2)

German Literary and Cultural Studies (Modern German Literature) (3)

European and American Literary and Cultural Studies (7)

General and Comparative Literary Studies; Cultural Studies (2)

Social and Cultural Anthropology, Non-European

Zenodo

General	Institutions	Terms	Standards
Name of repository	Zenodo		
Repository URL	https://zenodo.org/		
Subject(s)	Humanities and Social Sciences Life Sciences Natural Sciences Engineering Sciences		
Description	ZENODO builds and operates a simple and innovative service that enables researchers, scientists, EU projects and institutions to share and showcase multidisciplinary research results (data and publications) that are not part of the existing institutional or subject-based repositories of the research communities. ZENODO enables researchers, scientists, EU projects and institutions to: easily share the long tail of small research results in a wide variety of formats including text, spreadsheets, audio, video, and images across all fields of science. display their research results and get credited by making the research results citable and integrate them into existing reporting lines to funding agencies like the European Commission. easily access and reuse shared research results.		
Contact(s)	administrative: info@zenodo.org administrative: https://zenodo.org/contact		
Content type(s)	dataset image text other		
Keyword(s)	FAIR multidisciplinary		
Persistent identifier(s) of the repository	RRID:SCR_004129 RRID:nlx_158614 FAIRsharing:10.25504/FAIRsharing.wy4egf		
Repository size	4,142,933 results		
Repository type(s)	other		
Mission statement for designated community	https://about.zenodo.org/		
Research data repository language(s)	English		

Adatrepozitórium

Felhő alapú interdiszciplináris nemzetközi adatrepozitóriumok

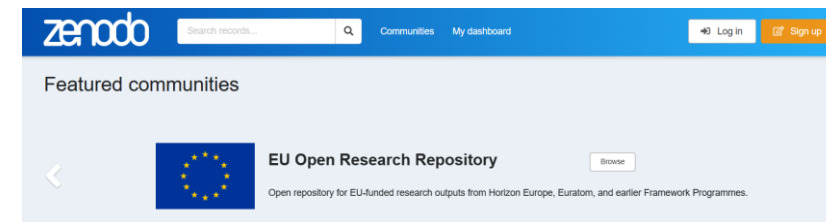
[Figshare](#)

[Dryad](#)

[Zenodo](#)

Licenszek

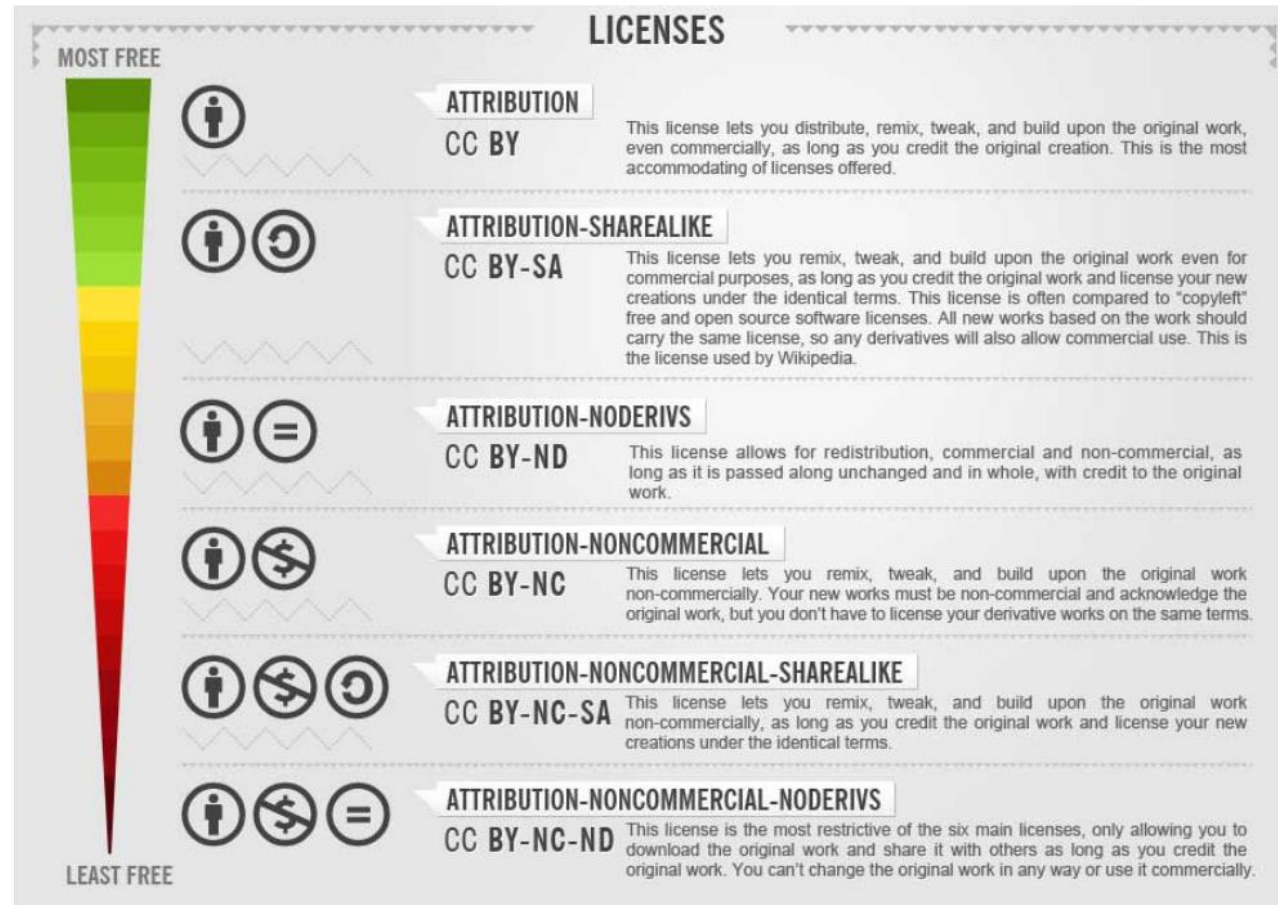

Image copyright © 2013 FoterBlog at http://foter.com/blog/files//2012/11/Foter.com_infographic_CC.jpg

Adatrepozitórium

Saját fejlesztésű/telepítésű repozitóriumi szoftverrel működő elektronikus archívumok

[Dataverse](#)

[DSpace](#)

[eprints](#)

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!